

vilde være paa rette Sted, og det vilde sandsynligvis ogsaa gjøre Forhandlingerne paa dette Standpunkt alt for omfattende.

Det andet Lovforslag angaaer Udvikelsen af visse Handelsrettigheder. Der er flere forskellige. En af dem, der staaer i Spidsen, er Handelen med alle Slags Fødemidler, det, vi kalde Høkerhandel. Det er min Overbeviisning, at, efterat den hele Udvikling i Befolkningen har gjort de Skridt, den har, hvor Arbejderbefolkningen uden Jord, den Arbejderbefolkning, som kun beroer paa dens daglige Kræfters Omsætning, daglig maa være mere, bliver det ogsaa nødvendigt og vigtigt paa en let Maade at skaffe de Midler tilveie, som den behøver til Livets Underhold. Man vil sige: „Ja, men det staaer i denne Arbeidsclasses Magt at kjøbe umiddelbart hos Frembringeren“; men hertil vil jeg svare, at det er Noget, som man hyppigt hører har Banskeligheder; thi det er paa ingen Maade tilsigende for en Frembringer, som har en stor Mængde, han skal bringe til Marked, at handle med Smaamænd og mange Gange under Betingelser, hvor Betalingen er usikker, med Folk fra Omegnen. Det er desuden Noget, man vanskelig kan paalægge ham som en Pligt, og derved, at det er blevet nægtet og endogsaa jevnlig nægtet, opstaaer der en Uvilje fra deres Side, som trænge til Mælk, Smør og til Fornødenheder af denne Natur, imod dem, der have disse tilsalgs og som under mange Omstændigheder ikke kunne og ikke ville sælge disse.

Jeg troer, at der kun er een Maade at afhjælpe dette paa, og det er ved at gjøre Handelen med disse Gjenstande aldeles fri, saa at der ingen Bevilling behøves dertil, kun saaledes, at det fornødne Politis og Beskatningstilsyn kan holdes dermed. Det er den Hovedgjenstand, jeg søger at ramme.

Den næste Gjenstand af Handelsomsætningen, som jeg rammer, er ligeledes beregnet paa, i Særdeleshed i de Dele af Landet, som ere langt fraliggende fra Handelssteder og Om-

sætningscentra, at skaffe den menige Mand Midler til at kjøbe Gjenstande for billig Kjøb. Der findes i ethvert Land en Mængde halv- og kvartbrugte Sager i alle Retninger, som have en større Værdi for de Ringere og en ringere Værdi for dem, der ere bedre stillede. Disse Sager have hidtildags ikke kunnet blive omsatte uden med meget betydelige Indskrænkninger, paa Grund af, som det heed, Politihensyn. Jeg troer, det er et fastt Hensyn; jeg troer, at man bør frigive denne Handel netop paa de Steder, hvor den nu ikke er tilstede, fordi den der savnes allermeest. Dersom det erede Thing tillader, at Sagen kommer til en nærmere Undersøgelse, vil det ogsaa vise sig, om disse Indskrænkninger af Politihensyn have noget Virkeligt at betyde.

Den tredje Gjenstand, jeg kommer til at berøre, er den saakaldte Kjøbmandshandel. Med Hensyn til denne foreslaaer jeg en Række af Gjennemgangsled, hvorved den efterhaanden ogsaa kan blive frigjort. Det første Skridt gaaer kun løs paa at skaffe en friere Udkomst uden Privilegium, uden at burde søge Bevilling, for alle dem, som boe i en vis Afstand fra Kjøbstæderne — hvilken Afstand skal jeg her ikke nævne, da det er en Detail af Sagen, som ikke hører hjemme her. Jeg har kun villet sige saameget, som jeg troede var nødvendigt, for at give en almindelig Forestilling om det hele Forslag.

Jeg troer at burde tilføie endnu paa dette Sted et Svar paa et Spørgsmaal, som jeg selv har stillet mig, og som jeg kan tænke mig, at flere Andre kunne ville stille. Man kan spørge: „hvorfør jeg her alene har holdt mig til Omsætningsforholdene, og hvorfør jeg ikke ogsaa har lagt Mærke til, at der er en stor Mængde udøvende Haandværker, som oversfylde Kjøbstæderne, klage over Nød, og som maaskee paa forskellige Steder, ja, man kan vist sige med Bished, savnes paa Landet, og hvorfør jeg ikke ogsaa har tænkt paa, hvorledes denne Sag kunde afhjælpes“. Jeg svarer hertil, at jeg paa ingen Maade har tabt den af Sigte; jeg har for Aaringer tilbage bildt